

складні життєві обставини. Запровадження відповідної допомоги дозволить, зокрема, суттєво підвищити пенсії для понад 55% українських пенсіонерів.

Витрати бюджету на пенсії у 2023 році були аналогічними до 2022 року, тобто процеси інфляції суттєво знизили реальні доходи громадян. Однак індексація цих видатків не передбачена, тож зміна суми пенсій можлива лише за умови фінансування власними доходами Пенсійного фонду.

Таким чином, збройний напад з боку Росії спричинив величезне знищення індустріальних об'єктів і масштабні збитки вітчизняній економіці, що, своєю чергою, призвело до зменшення обсягу ВВП. Тому, все це вимагає внесення змін до бюджету і зростання видатків, спрямованих на забезпечення здійснення економічної

діяльності. Варто зазначити, що цілком закономірно було б зменшити видатки на соціальний захист населення. Проте в сучасних воєнних умовах виникає необхідність використання інших підходів до досліджування даної проблематики. На сьогоднішній день обсяг видатків, спрямованих на соціальний захист населення значно зросли. В перспективі і надалі прогнозується їх зростання, оскільки сучасна українсько-російська війна зумовила суттєве зростання кількості населення, яке потребує державного захисту. Через це, найважливішим завданням держави на сьогоднішній день є при будь-яких умовах допомагати забезпечити соціальний захист населення в період дії воєнного стану не зважаючи на значне обмеження бюджетного фінансування даної статті видатків.

Список використаних джерел:

1. Вінокуров Я. 50% бюджету – на війну. За що житиме Україна у 2023 році? URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/09/15/691490>.
2. Ломоносова Н. Соціальний захист у повоєнній Україні: час змінювати підходи. URL: <https://cedos.org.ua/soczialnyj-zahystu-povoyennij-ukrayini-chas-zminyuvaty-pidhody>.
3. Сташук О.В., Гергола С.В., Комар-Стаховська К.П. Стан соціального захисту та соціального забезпечення населення України в умовах війни. Економіко-правовий розвиток сучасної України: матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, що присвячена 25-ій річниці з дня заснування Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса, 25 листопада 2022 р. Одеса, 2022. С. 6-8.

ІННОВАЦІЇ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

*Луцишин О.О., к.е.н., доцент
Національний університет «Києво-Могиланська академія»,
Західноукраїнський національний університет*

В умовах сучасного світу, що динамічно змінюється, трансформація відіграє ключову роль у цифрова формуванні та розвитку фінансових

послуг. Серед ключових трендів – широке використання фінтех-технологій, розвиток криптовалют та блокчейн-технологій, а також збільшення уваги до сталого фінансування.

ФінТех стають ключовим елементом інновацій на фінансовому ринку, прискорюючи процеси та полегшуючи доступ до фінансових послуг для широкого кола споживачів. Більше того, вони створюють нові можливості для бізнесу та індивідуальних клієнтів у сферах банківських операцій, кредитування, інвестування та страхування.

Розвиток ринку криптовалют, блокчейн-технологій, «смарт контрактів», СупТех, РегТех та ФінТех у сучасному фінансовому просторі вже помітно змінюють глобальний фінансовий ландшафт. Одним із найважливіших векторів сучасних фінансових інновацій є також розвиток сталого фінансування. Сучасні бізнеси розробляючи нові бізнес-моделі все частіше звертають увагу на екологічні, соціальні та корпоративні аспекти

своїєї діяльності, а інвестори шукають можливості для здійснення інвестицій, які сприяють сталому розвитку.

У цілому, інновації відкривають безліч нових можливостей для розвитку фінансового ринку та змінюють уявлення про те, як фінансові послуги надаються та споживаються. Проте разом із потенційними можливостями зростають нові виклики, які вимагають все більшої уваги, ефективної комунікації та підвищення фінансової грамотності серед споживачів фінансових послуг.

Загалом під інноваціями на фінансовому ринку розуміють адаптацію та поширення нових фінансових продуктів, послуг та технологій, які сприяють підвищенню ефективності, прозорості та доступності фінансових послуг.

Для розуміння розвитку фінансових інновацій на фінансовому ринку розглянемо основні сфери, де вони найчастіше застосовуються (рис. 1).

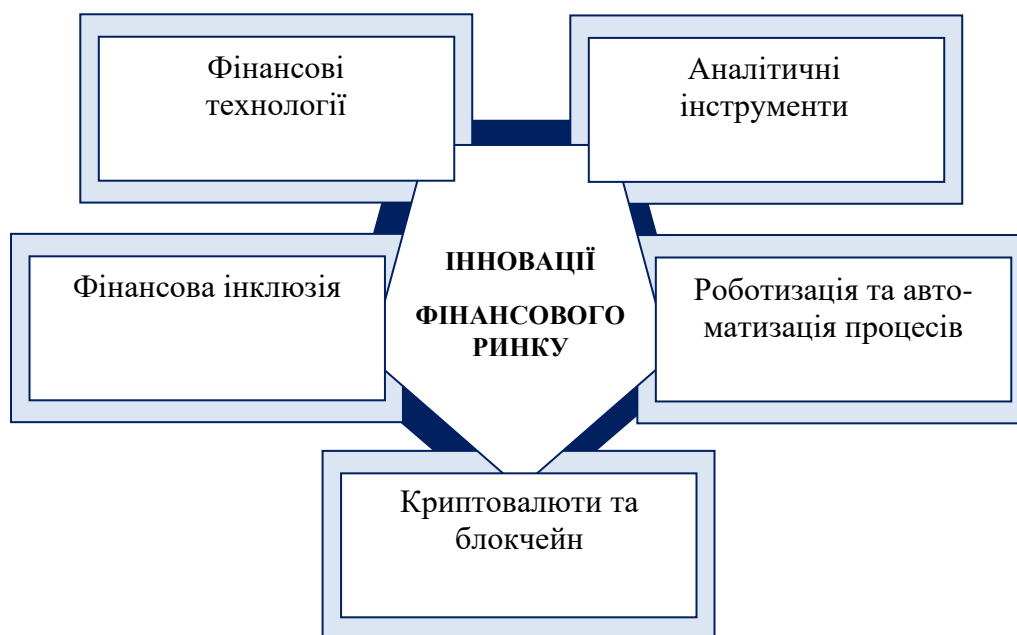

Рис. 1. Інноваційні сфери фінансового ринку*

*Складено автором самостійно

1. Фінансові технології (ФінТех). ФінТех для покращення фінансових послуг у своїй діяльності використовує різні новинки та технології, такі як штучний інтелект, блокчейн, хмарні обчислення та інші. Точками входу та застосування ФінТех є мобільні платежі, розрахункові системи, онлайн-кредитування, перекази грошей, «смарт-контракти» та інші інноваційні рішення, які спрощують та прискорюють фінансові операції.

2. Розширені аналітичні інструменти. Застосування аналітики даних та машинного навчання дозволяє фінансовим установам отримувати більш точні та швидкі прогнози, оцінювати ризики, проводити фінансовий аналіз та розробляти інвестиційні стратегії. Це допомагає приймати ефективні фінансові рішення та знижує ризики.

3. Роботизація та автоматизація процесів. Роботизація та автоматизація дозволяють замінити рутинні та повторювані фінансові операції на автоматичні системи. Це, своєю чергою, дозволяє знизити витрати, збільшити швидкість та точність операцій, а також звільнити людські ресурси для виконання більш складних завдань.

4. Криптовалюти та блокчейн. Криптовалюти, такі як Bitcoin, Ethereum та інші, а також технологія блокчейн привнесли новий підхід до зберігання активів, проведення платежів та здійснення фінансових операцій. Вони дозволяють проводити безпечні, швидкі та прозорі трансакції без посередників, зменшують витрати на операції.

5. Розширення доступності фінансових послуг (фінансова

інклюдія). Інновації на фінансовому ринку допомагають знизити бар'єри та розширити доступ до фінансових послуг, особливо в регіонах з низьким рівнем фінансової інклюдії. Це можуть бути мобільні додатки, електронні гаманці, мікрокредитування та інші інструменти, які дозволяють споживачам отримувати фінансові послуги без потреби у традиційних банківських рахунках.

Фінансові інновації прискорюють розвиток та глобалізацію фінансового ринку, забезпечують більш широкі можливості для інвестицій та фінансових операцій, а також допомагають забезпечити більш ефективно та доступно обслуговування клієнтів не залежно від місця їх локації. Однак, важливим є збереження балансу між інноваціями та ризиками, а також нові фінансові технології є викликом для регуляторів – для них потрібно виписувати нові правила та шукати компромісні рішення, а найчастіше, шукати нові інструменти для регулювання та контролю заради забезпечення стабільності та захисту інтересів учасників ринку.

Таким чином, в умовах сьогодення саме інновації задають динаміку розвитку фінансового ринку. Одним із головних позитивних аспектів інновацій є підвищення ефективності фінансових послуг і процесів, оскільки нові технології та розробки дозволяють здійснювати швидкі та зручні платежі, оптимізувати процеси кредитування та інвестування, а також забезпечити більш точний аналіз ризиків і ринкової ситуації. Щоправда, інновації також приносять і ризики. Водночас, розвиток технологій може створювати нові вектори кіберзагроз і ризиків для безпеки

даних, а операції у віртуальному просторі важко піддаються будь-якому регулюванню, контроль здійснюється системою, яка не має реального позиціонування чи приналежності.

Поява нових фінансових продуктів і послуг може призвести до зростання ризиків для учасників ринку, які можуть не розуміти їх особливостей та потенційних наслідків.

Список використаних джерел:

1. Балицька М. В., Бровенко К. С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №9. С. 59-65.
2. Дроботя Я. А., Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Диджиталізовані інновації банківського бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. №23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/157/151>.
3. Про впровадження СупТех (SupTech) та РегТех (RegTech). URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/suptech-regtech#>.
4. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-fintehu-v-ukrayini-do-2025-roku-kurs-na-staliy-rozvitok-innovatsiy-keshles-ta-finansovu-gramotnist>
5. Vartsaba V., Zaslavska O. FinTech industry in Ukraine: problems and prospects for the implementation of innovative solutions. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2020. Vol. 6. No. 4. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/856/908>.

НАПРЯМИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЕКОСИСТЕМ АВІАТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Петченко М.В., к.е.н., доцент
Національний авіаційний університет

Авіаційна галузь у всьому світі переживає значні трансформації, обумовлені глобалізаційними процесами та макроекономічними тенденціями. Технології, які використовуються в авіатранспортному секторі швидко морально старіють та стають невідповідними викликам ринку. При цьому атрибутами сучасної конкурентоспроможності є інноваційність компанії, ефективне використання наявних ресурсів та здатність гнучко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури. Через це

підприємства авіатранспортного сектора змушені знаходитися у постійному пошуку інноваційних рішень для підтримки конкурентоспроможності.

Виклики сучасності актуалізували такі напрями фінансування інноваційних екосистем авіатранспортних компаній:

екологічні та соціальні інновації, які є атрибутом парадигми сталого розвитку. Конкретизація таких напрямів полягає у інноваційних програмах зменшення викидів вуглекислого газу, удосконалення